
Kdybych teď hodila, upadne mi noha

Kdybych teď hodila, upadne mi noha

Olga Fikotová-Connollyová, olympijská vítězka z roku 1956, se vrátila po 45 letech do Česka

Praha - Když mluví prudce rozhazuje rukama, gestikuluje. O svém životě vypráví plynou češtinou. A málokdy vás pustí ke slovu.

Diskařka Olga Fikotová - Connollyová, olympijská šampionka z Melbourne 1956. Do Česka přijela po 45 letech, poprvé se dostala do Evropy přímou linkou. „Naposledy jsem sem letěla v roce 1972, na olympiádu v Mnichově. Tenkrát jsme ještě museli natankovat v Dublinu. Dávali jsme si tam irské kafe.“

* Jaké to bylo teď?

Letěli jsme přes Hudson Bay a Grónsko. Sledovala jsem cestu na monitoru. Pořád jsem se kvůli tomu budila, aby mi neuniklo, kde jsme.

* Uvědomujete si, že jste se vrátila do Česka po předlouhých 45 letech?

Poslední tři týdny jsem na to pořád myslela a snažila se vybavit si všechna česká slova. Taková ta moderní, víte? Třeba počítač nebo technické výrazy. Ptala jsem se sama sebe: Jaké to tehdy v Československu bylo?

* Máte tu ještě příbuzné?

Mám, teoreticky tři bratrance a dvě sestřenice. O jedné vím, žije v Libiži. Ty ostatní se třeba přihlásí.

* Nebyl to pro vás krok do neznáma?

Tak nějak. Vždyť já v Americe strávila dvakrát tolik let než v Československu. Ale dnes ráno jsem se vzbudila v Praze na hotelu a říkám si: Jako bych tu byla naposledy minulý týden. Ne, tohle není země na konci světa. To je můj domov.

* Co vám v Americe chybělo?

Ze začátku rodiče a **Karlova univerzita**. Od malička jsem toužila studovat medicínu, jenže v Praze jsem pro ni nejdřív neměla kádrový profil. Táta byl voják a komunisti ho zavřeli pro politickou nespolehlivost. Říkám jim: Můj táta je zavřený za nic. Ale oni: V lidově-demokratické zemi nikdo není zavřený za nic. Proto jsem šla z gymnázia rovnou do továrny, mezi dělníky. Dělal jsem u vrtačky. U kádrováka, který byl dobrý chlap, jsem si potom vybrečela doporučení na medicínu. Po svatbě jsem ji zkusila i v Bostonu, jenže neměla dobré znalosti angličtiny.

* Když se řeknou 50. léta, co se vám vybaví? Začneme třeba módou.

Žádná paráda. Pořád jsem běhala v plandavých pletených tepláčkách. I do kostela na mši. Víte, já byla evangelička. I za komunistů.

* Hudba?

Písně Karla Vlacha a americký jazz v salonku na Václaváku.

* Brigády?

Do určité míry to nebyl špatný nápad. Víte, proč zanikl starověký Řím? Lidé si tam přestali vážit práce. Zato já se při brigádách naučila, co znamená pracovat rukama. Jezdila jsem s traktorem. A na Kladně v dolech popotahovala s vozíčky se šterkem. U Košic jsme stavěli vlastníma rukama železnici na Ukrajinu. To byla dřina. Neměli nás tam rádi, protože jsme jim na poli kradli melouny, které jsme předtím vůbec neznali.

* A co tehdejší propaganda?

Jo, pořád jsme se dívali na ty jejich rudý hesla a říkali si: Blbý. Taky mám zkoušku ze základů marxismu-leninismu. Za tři.

* Co jste měli zakázané?

Mluvit s cizinci. Jeli jsme do Anglie a funkcionáři nám říkali: Ne abyste tam mluvili s nějakými Angličany. Zakazovali mi i sedět s Haroldem na tribuně, když jsme se v Melbourne potkali. Všichni tam seděli promíchaně, ale kvůli nám dvěma se komunisti cukali. Ale co, děly se mnohem horší věci. Lidem, co za nic zahynuli v Jáchymova nebo na pracovních táborech. A třeba jen proto, že se jim někdo mstil.

* Ve 22 letech jste začala házet diskem a už ve 24 se stala olympijskou vítězkou. Byla jste snad zázračné dítě?

No ovšemže jsem byla dobrá, ne? Ale hlavně jsem předtím hrála házenou a basketbal, až v národním týmu. Měla jsem za sebou tvrdou přípravu. Dnes by to už tak nešlo. Dnes je i disk příliš vybičovaný a plný specializace.

* Váš manžel se prý později přiznal, že dopoval.

Houby dopoval, vždyť Harold ani nevěděl, že nějaký doping bere. Tehdy v 60. letech koupili američtí vrhači od Sovětů jakési zázračné pilulky, jmenovaly se dianabol. Harold je vyzkoušel. Zakázané nebyly a Sověti říkali, že jde o speciální vitamíny na posilování.

* Ale?

Byla to anabolika. Vzala jsem tu pilulku k doktorovi na **univerzitě** a on mi povídá: To je anabolický hormon, kortizon. Když ho budete brát, brzy budete mít obličej jako mušli a vypadají vám vlasy.

* Odolala jste tedy?

Ne. Vzpírala jsem v posilovně 160 liber (asi 73 kilo) a chtěla vzpírat 200 jako Evropany. Tak jsem u doktora prosila: Aspoň půlku. Občas jsem si nějakou pilulku vzala - a opravdu jsem po třech týdnech 200 liber zvedla. Jenže za měsíc jsem se ráno probudila, koukám a zařvu: Harolde, já mám neskutečně obrovské chlupy na kolenou. Hned letím k doktorovi a ten pokyvuje: Vždyť jsem vás varoval. Hned jsem s tím skončila. Za ty chlupy to nestálo.

* Jak jste trénovala dřív, ještě v Československu?

Vstávala jsem v pět, oblíkla tepláky a běžela na Rudou hvězdu do Stromovky. Trochu jsem se rozcvičila a domů. V devět už jsem seděla ve škole na přednáškách a ve čtyři zase házela na stadionu.

* Jak vzpomínáte na olympiádu v Melbourne?

Fantastický zážitek, lidé tam olympiádou žili, byli jsme jedna velká rodina. Když jsme na něco neměli peníze, dali nám to zadarmo.

* Tam jste se také seznámila se svým budoucím manželem Heroldem Connollym, že?

Ano, v olympijské vesnici. Než jsme odjížděli, Harold řekl: Musíme se vzít! Jenže já odpověděla, že to nejde. A on, že tedy přijede do Československa. Když potom objížděl Evropu jako velvyslanec dobré vůle, požádal v Jugoslávii o vízum.

* Přijel dvakrát, poprvé jen na pět dní...

To jsme vyplnili všechny ty papíry, ale nikdo neměl pochopení. Ani prezident Zápotocký ne. Všichni tenkrát říkali: Když jim to nedovolíme, tak uteče. To mě hrozně mrzelo, já bych neutekla.

* Nakonec jste si svatbu vybojovali. Vaše láska překonala tolik nástrah, přesto nakonec skončila. Proč?

Byli jsme hrozně zamilovaní, ale lidi musejí mít kolem sebe životní prostor. Harold žil hlavně atletikou, v Bostonu mu dokonce postavili sochu. Pro atletiku toho udělal strašně moc. Já nechtěla jen dělat atletiku, měla jsem spoustu jiných zájmů. Naše cesty se postupně vzdalovaly a v roce 1974 jsme se rozvedli.

* Ještě se vídáte?

Jsmo velký kamarádi. Harold se pak ještě oženil a má dvě další děti. Ty úplně normálně mluví s našimi dětmi.

* Co vlastně dnes děláte?

Jsem v penzi, občas učím v Kalifornii vědu o zemi a ekologii. Vidíte můj jacket? Ten je stoprocentně recyklovaný. A moje šála je vyrobená z recyklovaných plastových lahví, jmenuje se nová činčila. Když ji roztrhnu, tak ji prostě zase zrecykluju. Vypomáhám i jako prodavačka v obchodě s horolezeckými potřebami, abych se držela ve formě.

* A co takhle hodit si diskem? Kdy jste házela naposledy?

No už je to dlouho. Tři, čtyři roky, ale jen tak si s ním zakutálím. Nemůžu se moc namáhat mám umělé koleno, mohla by mi upadnout noha.

* V Česku jste kvůli promítání dokumentu o vašem životě. Potkáte i svou velkou kamarádku Danou Zátopkovou?

Ano, právě dnes, přijde se podívat.

* Kdy jste s ní mluvila naposledy?

Když mi Štěpánka Mertová (bývalá diskařka, pozn. redakce) řekla: S Emilem je to zlé. Volala jsem, chtěla s Emilem mluvit, ale Dana mi řekla, že už to nejde. Prý mu můj vzkaz vyřídí. Snad druhý den zemřel.

* Poznáte teď paní Danu?

To byl můj největší strach, když jsem jela do Česka. Na spoustu lidí mám hezké vzpomínky a bojím se, že když je potkám na ulici, nepoznám je. Ale utěšuju se, že kdyby oni mě potkali v Los Angeles, tak by mě taky nepoznali.